

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.
UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Breazu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringearn
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghoa.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și
partic. 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

Casa Corpului Didactic.

Chestiunea materială a format după războiul mondial principala preocupare a celor mai mulți învățători de ai noștri. Și nu e mirare, că este așa. Timpurile aceste de după război, cu scumpetea cea mare și criza financiară încontinuu în creștere, sunt extrem de grele pentru bieții noștri învățători, avizați aproape numai la modestul lor salariu, pe care îl primesc adeseori așa de neregulat.

Pentru ușorarea traiului, și-a înlemnit învățătorimea noastră din puterile sale proprii, prin diferitele județe, mai multe bănci, cooperative și alte societăți similare. La noi în județ încă s'a înlemnit câteva societăți pentru ajutorarea învățătorilor. Societățile aceste pe lângă toată hărnicia conducătorilor lor, n'au putut înlindă învățătorilor cine știe ce ajutoare și avantajii însemnate. Nu, pentru că și aceste societăți, în criza acută de astăzi, se luptă cu mari greutate. Așa bunăoară, care bancă învățătoarească a putut acorda împruturi cu 6%? Nici una. Toate au pretins dela clienții

lor dobânzi mai mari. Unele dintre ele au încasat după împrumuturi chiar și 18—22%.

O singură instituție a putut acorda învățătorilor împrumuturi cu o **dobândă de maximum 4,75%**. Această instituție minunată este „**Casa de economie, credit și ajutor a corpului didactic**” din București, înființată în anul 1903 de către marele ministru al școlilor, regretatul **Spiru C. Haret**.

De binefacerile acestei instituții s'au împărțășit până acum puțini învățători din județul nostru. De altfel așa stă lucrul și cu învățătorii din cele mai multe județe ale țării. Cei mai mulți dintre ei, cu toate că au fost și sunt și asfăzi destul de năcăjiți, totuși nu au recurs la ajutorul acestei instituții, **pentru că le era peste îndemână, fiind așa de parte de ei**.

Actualul ministru al instrucțiunii, **dl N. Costăchescu**, în dorința sa fierbinte de a veni cât mai de grabă într'ajutorul învățatorimei noastre, intenționează ca să **descentralizeze** această instituție, deschizând câte o sucursală la fiecare regiune școlară, și câte o **agentură în capitala fiecărui județ**.

S'a făcut până acuma mai multe apeluri pentruca învățatorimea să se înscrie în masă la casa de economie, care apoi la rândul ei o să le vină într'ajutor cu sume însemnate.

Învățătorimea din județul nostru trebuie să răspundă cu toată inima la aceste apeluri. Toți acei învățători și învățătoare, cari au catedră, trebuie să se înscrie necondiționat la casa de economie și să ceară ca ea să-și deschidă agentură în Alba-Iulia, capitala județului nostru. Subsemnatul și așa de mult am proiectat să înființez o bancă pentru învățatorimea din acest județ. Acum, proiectul dlui ministru Costăchescu cu descentralizarea casei de economie e tocmai bine venit, și el trebuie să se realizeze în județul nostru, tocmai pentru ajutorarea învățatorimei de aci. În alt loc al revistei publicăm cea mai recentă circulară a ministerului, privitoare la casa de economie a corpului didactic, îndemnând pe toți și toate ca să se înscrie

de membrii, puțând beneficia apoi de toate ajutoarele acordate de această minunată instituțiune.

Marian Sasu.



Personalitatea în școala primară.

Se zice că însușirile părinților și strămoșilor se transmit copiilor. Deci este interesant de știut că formele nouă nu apar decât cu înmuguriri pe vechea bază. Inșă acestea înmuguriri sunt capabile de evoluție. Haekel zice: „Desvoltarea individului este o rapidă evoluțiune a speciei în cursul rezumat al înlănțuirilor infinite de înaintași”. Este admisă teoria evoluționismului speciilor. (Darvin, Lamark, Haekel). Cu atât mai mult putem admite evoluția deprinderilor. Și tocmai acesta ar fi rolul educației: de a provoca și conduce această evoluție în desvoltarea copilului. Hereditatea transmite mecanismul său instinctiv, și un număr foarte mic de aptitudini, pe care e drept se bazează viața socială a omului; dar nu este suficientă aceasta, mai trebuie să se transmită și aptitudinile specifice, cari disting pe om și aceasta se face pe cale socială — aceasta este educația în înțeles larg.

Atât cât educația a adus pe individul care l-a influențat în situația de a da societății un maximum de rendement social și-a ajuns scopul. Căci, ce urmărește educația decât de a da societății oameni destoinici? Filosofii sec. XVII—XVIII au precizat două teorii în educația individului. Prima concepție eră: că valoarea individului este în funcție de colectivitate și a doua consecința unei denegări a acesteia, acordă individului „valoarea în sine”. Individualismul acesta a alunecat pe o pantă primejdioasă fiindcă libertatea rău înțeleasă duce la anarhie pentru unul și utopii pentru alții. Noi trebuie să îndreptăm educația în direcția conformismului sociologic — unde individul se desvoltă sistematic și condus de anumite coercitive.

Nouă ne trebuie personalități, suflete cari să fie stăpâne pe ele să fie obiective în manifestarea subiectivității. Numai astfel am atinge scopul educației dacă societatea ar fi *un tot armonic*. Fiecare individ s'ar avea rolul său în mecanismul social potrivit aptitudinelor constatate. „Educație nu mai tinde astăzi să niveleze individualitățile, ci să le diferențieze. Adevărata ei glorie nu constă în faptul că nu ne dă produse de fabrică, rezultatul unei aplicări identice a acelorași norme asupra tuturor indivizilor, ci opere de artă, cari rezultă dintr'o aplicare variată a normelor generale potrivit diferitelor firi individuale”. Așa vom avea angrenajul social solid cu fiecare element la locul său. Azi toate forțele sunt chemate să lucreze la ridicarea societății; în vederea legăturilor ce trebuie să existe între individ și societate. Educația trebuie făcută în acest sens. În școlaele noastre primare educația

pe unde se face — că în general nu este decât o disciplină autoritară, este bazată numai pe vorbe reci. Deşi a trecut multă vreme de când Comenius a dat educaţiei o bază psihologică noi şi astăzi ne interesăm de memorie şi imaginaţie. Neglijem complet celelalte facultăţi. Copiii scăpând de timpuriu din mâna învăţătorului, trebuie înarmaţi cu judecată şi raţionament bazate pe idei însuşite pe cea mai intuitivă cale. A introduce elevul de clasele primare în societate fie direct, fie indirect, prin tot felul de organizaţiuni — cred că sunt încercări fără succes.

Mai ales în cursul elementar. „Lăsaţi copiii să fie copiii”. Odată judecata şi raţionamentul temeinic format, personalităţile se nasc în mijlocul societăţii. Societatea să acorde maximul libertăţii indivizilor — numai cu menţinerea armoniei sociale.

Gârbova de Sus la 3. III. 1930.

Silvlu E. Fleşertu
inv.



Coincidenţe curioase.

Subsemnatul, citind cartea „Principiile şi practica Şcoalei Active” de dñii inspectori Petrescu şi Stan, am constatat următoarele:

Cartea a fost scrisă pentru învăţătorii din Reg. IV Şcolară şi cu toate că n'a trecut graniţele acestei regiuni, a obţinut totuşi un frumos succes de librărie, fiind distribuită pe cale ierarhică.

E potrivită pentru cei ce vreau să se lămurească asupra Şcoalei Active — chestiunea de o deosebită importanţă, care va revoluţiona în curând şcoala — căci opera lui Ferrière, naşul Şcoalei Active, nu s'a tradus în întregime şi e foarte extinsă, ca şi lucrarea românească a lui I. C. Petrescu. E un rezumat succint al celor scrise asupra chestiunii.

Scopul pentru care s'a scris această carte n'a fost însă, nici rezumarea nici copierea lui Ferrière, ci îndreptarea d-lui Nisipeanu, care nu-şi ţine deloc gura. Am văzut cu câtă îndărătnicie luptă d. Nisipeanu pentru triumfarea ideilor sale. Am văzut cum ţine conferinţe învăţătorilor şi cum, cu o îndărătnicie fără seamăn, le spuhe: Discutăm, domnilor colegi; nu vă silesc deloc să primiţi ideile mele; vom mai vorbi. . . Vedem apoi cu câtă râvnă scrie dsa. metodici şi monografii asupra tuturor obiectelor de învăţământ, fără a se gândi însă, dacă aceste lucrări cu aşa preţuri pot fi sau nu accesibile lumii sărace a învăţătorilor. Trudă zadarnică! Nu ştie d. Nisipeanu că „nu există metodă bună fără un bun învăţător”?

Am constatat apoi că între lucrarea dlor inspectori şi lucrarea lui Ferrière „La pratique de l'École active” sunt unele coincidenţe curioase. Ideile trebuie să cam corespundă, dacă opera

lui Ferrière poate fi luată drept o „Evanghelie a Școalei Active“, dar e vorba de text.

„ In Belgia metoda Decroly câștigă în fiecare zi teren. . . ” etc, zice d. Stan în opusculul său (pag. 49, 50, 51).

„En Belgique, la méthode Decroly gagne chaque jour du terrain. . . ” iproci, scrie Ferrière (op. cit. pag. 5, 6, 7).

Dar acestea sunt numai informațiuni asupra extinderii Ș. A., deci fără nici o importanță. Iată însă, că mai departe dlui Stan îi place să citeze trei mari pregătitori ai pedagogiei moderne: Rousseau, Pestalozzi și Froebel. S'au citat tocmai citatele alese de Ferrière și lucru de poznă. . . și observațiunile acestuia după fiecare citat (pag. 59, 60, 61).

Și d. Stan termină astfel, cu Froebel: „Ori ce progres trebuie să vină dintr'o acțiune voluntară a copilului însuși“.

„Froebel a subliniat *copilului*. Noi subliniem mai ales: *acțiunea voluntară* a copilului însuși“ („Froebel a souligné *enfant*. Nous soulignerions plutôt: action *volontaire* de l'enfant *lui-même*“, scrie și Ferrière).

Cine e acel *noi*? Noi inspectorii dela Sibiu, sau profesorul Ferrière dela Geneva?

Dar cred eu, pentru copierea câtorva pagini în extenso, nu sunt de vină autorii, ci culegătorul tipograf, care a uitat să pună ghilemele și nota dedesubt.

P. Da Gogu.



Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientos de către cei vizați.

No. 765—1930

Obiect: *Scopul casei de economie a corpului didactic.*

Vă comunicăm în copie circulara No. 29176—1930 a On. Minister al Instrucțiunii, atrăgându-vă atențiunea serioasă asupra conținutului ei: Domnule Revizor, „Deoarece unii dintre membrii Casei de credit a Corpului Didactic au înțeles că nu este spre folosul lor personal majorarea depunerilor permanente, sau au invocat greutatea de a face economii cât de mici, aducem la cunoștință că cei-ce nu voiesc a depăși quantumul depunerilor actuale, pot continua și mai departe cu ele, păstrându-și toate drepturile la împrumuturi și ajutoare în quantumul de până acum, dar nu vor putea beneficia de împrumuturi într'un quantum superior celor de azi, nici la ajutoare mărite, rămânând a primi împrumuturi și ajutoare ca și până acum, dar bine înțeles mai mici de cât cele ce vor putea obține cei ce acceptă majorarea

depunerilor și au înțeles că această măsură este luată nu ca un bir, ci ca un mijloc eficace de a forma economii pe nesimțite, precum și de a mări astfel capitalul social, fără de care nu s'ar putea satisface cererile tot mai numeroase de împrumuturi.

„Scopul urmărit de Casa de Economie Credit și Ajutor a Corpului Didactic este:

a) Economii pe nesimțite prin depunerea lunară de 6% din salariu.

b) Împrumuturi cu dobândă mică de 4.75% pe an.

c) Ajutoare pentru: diverse întâmplări nenorocite ale membrilor pentru măritișul ficelilor lor, pentru plata suplinitorului în cazul concediilor de boală, pentru întreținerea copiilor membrilor în școli: fie pentru cărți, fie bursieri în Internatul Casei, fie burse pentru ficele meritoase ale membrilor.

Cum și-a împlinit acest scop Casa de credit, se poate vedea din operațiunile făcute de ea — conform înregistrărilor contabilității — în cursul anului dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1929, *aceasta în cea-ce privește numai pe învățători*;

1. Un număr de 10.648 învățători înscriși membri ai Casei, au depus în total ca depuneri permanente — capitalul lor — dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1929, suma de lei 16,176.943.

2. S'au acordat ca împrumuturi cu dobândă de 4,75% pe an învățătorilor în anul expirat 1929, suma de lei 59,944.000, din care la 734 de învățători 14,420.000 lei ca împrumuturi cu asigurare, folosite de ei în mare parte construiii de locuințe.

3. S'a dat ajutoare pentru felurile cazuri de nenorociri în 1929 suma de lei 403.310 — iar ca ajutoare pentru întreținerea copiilor în școli lei 1,580.000.

„Toți bursierii Casei, întreținuți complect gratuit în Internatul în număr de 40 sunt numai fiii de învățători. Cum un solvent plătește anual lei 34.000 — înseamnă că pentru fiecare copil bursier, fiu de învățător, Casa cheltuiește anual lei 34.000 — deci pentru toți bursierii în total lei 1,360.000 — pe an.

Din 20 burse a lei 6.000 fiecare, acordate în acest an pentru elevele meritoase, fice ale membrilor Casei, 5 sunt acordate învățătorilor.

Imediat ce un învățător (ca și ori-care alt membru al învățământului) ce face o cerere de înscriere ca membru are drept și la împrumut și la ajutoare.

După această expunere întemeiată pe cifre, și intrucât Casa Corpului Didactic este instituție de Stat cu o vechime de 27 ani de funcționare și cu o avere proprie de peste 50,000.000 lei — cine nu s'ar înscrie la această casă, nu și-ar cunoaște interesele lui personale, în afară că ar face un act de nesolidarizare față de colegii săi.

Ne adresăm astfel corpului învățătoresc, care în afară de rolul său cultural a dat dovadă și de înțelegerea chestiunilor economice prin concursul ce ei l-au dat băncilor și cooperative-
lor sătești, ca să dea atenția cuvenită acestor lămuriri, isvorâte
din dorința de a le veni în ajutor.

Aducându-vă la cunoștință cele cuprinse mai sus, vă rugăm
să aduceți la cunoștință membrilor corpului didactic din acel
județ scopul urmărit de Casa de Credit.

Pentru Ministru, (ss) *P. Ghișescu*. Director. (ss) *F. Theodoru*.

No. 794—1930.

Obiect: *Conferințe agricole.*

Disponem ca școalele din orașele și comunele apărținătoare
plaselor mai jos notate să trimită necondiționat câte un învățător
la conferințele agricole pentru combaterea insectelor vătămătoare
agriculturii, și anume:

1. La 17 Martie a. c. în orașul Aiud pentru acei din orașul și plasa Aiud, iar după masă la ora 4 la Teiuș pentru acei din plasa Teiuș.

2. La 16 Martie a. c. ora 9 a. m. în comuna Zlatna pentru comunele din plasa Ighiu ce au centrul mai apropiat Zlatna, iar după masă la ora 4 la Ighiu pentru restul comunelor din plasa Ighiu.

3. La 18 Martie a. c. ora 10 a. m. în orașul Sebeș pentru comunele din plasa Sebeș, iar după masa la ora 4 în comuna Vințul de jos pentru acei din comunele plasei Vințul de jos.

Revizor, *M. Sasu*.

Cooperativa Învățătorilor din județul Alba.

No. 8—1930.

CONVOCARE.

În sensul §. 26 din Statute avem onoare a convoca adunarea generală pe ziua de 25 Martie a. c. orele 10 a. m. în locul școlii primare de stat din Aiud cu următoarea:

ORDINE DE ZI:

1. Raportul Consiliului de Administrație;
2. Raportul Comitetului de Cenzori;
3. Aprobarea bilanțului de pe anul 1929;
4. Descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea sa.
5. Aducerea unei hotărâri definitive asupra lichidării sau susținerea și pe mai departe a cooperativei.

Tot în aceeași zi orele 2 p. m. se va ține adunarea generală extraordinară pentru modificarea statutelor conform noului cod al cooperativei.

Președinte, *M. Sasu*.

Poșta Administrației.

Confirmăm primirea abon. de 150 lei pe anul curente dela următorii: Gh. Krizbai, Irina Balázs, Leon Moldovan, Fr. Nagy. Gh. Ivan, Tr. Brătoiu, Emil Muntean, Emilian Repede, V. Spătăceanu, Virginia Drăgan, M. Váradi, Rozalia Popa, I. Stan, Ș. Mițea, E. Neagoie, E. Morar, C. Halalai, A. Oțoiu. Mulțumim călduros în același timp dlui Francisc Nagy din Ciuciu pentru suprasolvirea de 150 lei.

Poșta Redacției.

Dlui **I. P.** in **N.** Poezia „*Vai sărmană dăscălime*” nu o putem publica, fiind că nu întrunește condițiunile unei poezii literare, deși tratează un subiect de mare actualitate. Ne place mult de ideile ce profesăți. Dacă învățătorii noștri ar ști să fie *solidari* și ar *lupta toți* cu insufleție pentru emanciparea lor, ar ajunge în scurt timp la biruință deplină. Se sperăm că își vor da toți seamă de momentele însemnate prin care trece învățătorimea noastră.

Primim :

On. „Prima Ardeleană” Soc. de Asig. Reprezentanța Generală.
Alba-Iulia.

Subscrisa prin aceasta Vă rog să primiți cele mai adânc simțite mulțumiri pentru plățirea urgentă și punctuoasă a sumei asigurate cu pol. No. 12.986. Cu ocaziunea încetării din viață a tatălui meu Traian Rațiu preot.

Cacova la 22. II. 1930.

Cu deosebită stimă :

Livia Rațiu
studentă